

Pašije podle Malchuse

Jan 18: 1 Po těch slovech šel Ježíš se svými učedníky za potok Cedron, kde byla zahrada; a do ní vstoupil on i jeho učedníci. **2** Také Jidáš, který ho zradil, znal to místo, neboť Ježíš tam se svými učedníky často býval. **3** Jidáš vzal s sebou oddíl vojáků, k tomu stráž od velekněží a farizeů, a přišli tam s pochodněmi, lucernami a zbraněmi. **4** Ježíš, který věděl všecko, co ho má potkat, vyšel a řekl jim: „Koho hledáte?“ **5** Odpověděli mu: „Ježíše Nazaretského.“ Řekl jim: „Já jsem.“ Stál s nimi i Jidáš, který ho zradil. **6** Jakmile jim řekl „Já jsem“, couvli a padli na zem. **7** Opět se jich otázal: „Koho hledáte?“ A oni řekli: „Ježíše Nazaretského.“ **8** Ježíš odpověděl: „Řekl jsem vám, že jsem to já. Hledáte-li mne, nechte ostatní odejít.“ **9** Tak se mělo naplnit slovo, které řekl: „Z těch, které jsi mi dal, neztratil jsem ani jednoho.“ **10** Šimon Petr vytasil meč, který měl u sebe, zasáhl jednoho veleknězova sluhu a uťal mu ucho. Ten sluha se jmenoval Malchos. **11** Ježíš řekl Petrovi: „Schovej ten meč do pochvy! Což nemám pít kalich, který mi dal Otec?“ **12** Vojáci s důstojníkem a židovská stráž se zmocnili Ježíše a spoutali ho. **13** Přivedli ho nejprve k Annášovi; byl totiž tchánem Kaifáše, který byl toho roku veleknězem. **14** Byl to ten Kaifáš, který poradil židům, že je lépe, aby jeden člověk zemřel za lid.

"Jsi moje ucho, chlapče," říká velekněz Kaifáš svému služebníku Malchovi. "Teď běž!"

Malchus už roky není chlapcem, ale nemůže protestovat. Ve skutečnosti je Malchus hrdý na to, že je služebníkem nejmocnějšího Žida v Izraeli a nejvyššího strážce staré smlouvy Boha s Izraelem. Je jedním ze sluhů jeho rozsáhlé luxusní domácnosti. Veleknězi si tehdy žili jako miliardáři tehdejší doby. Měli obrovský majetek, moc a stovky sluhů ve svém paláci. Malchus nebyl jen tak ledakdo: jméno Malchus znamená hebrejsky „rádce“ nebo „ten, jenž je ve vedení“. Sluhy pojmenovával vždy pán. Když mu Kaifáš dal takové jméno, byl tedy buďto osobním rádčem velekněze, nebo vedoucím sluhu celé veleknězově domácnosti.

Proto jej velekněz Kaifáš posílá s římskými vojáky, chrámovou stráží a předními farizeji zatknout Ježíše. Malchus nebyl oficiální chrámový úředník, a přesto z vůle a důvěry nejvyššího strážce Božího zákona a Boží smlouvy bude v tento večer u toho – u zatčení nebezpečného buřiče a rouhače, kterého následují davy. Obyčejně neobyčejný sluha, který pečlivostí a dotažeností věcí vystoupal na post osobního rádce a vedoucího sluhu nejbohatšího a nejslavnějšího muže v Izraeli.

V Gethsemane má být „veleknězovým uchem“. Má být svědkem všeho, co se bude dít a co se řekne, aby to dosvědčil proti Ježíši u soudu, a poradil Kaifášovi, jak proces účinně vést.

Má zvláštní talent naslouchat, slyšet, zpracovat informace, pak poradit a organizovat. To je náš Malchus – hlavní postava našeho dnešního vyprávění. Osobní rádce velekněze a vrchní sluha jeho paláce.

Po Jidášově znamení polibkem se ze tmy v Gethsemane najednou rozhoří kolem 300 pochodní. Chrámová stráž na čele s Malchusem, zástup saducejů i farizejů a kolem římských

200 vojáků se nahrne do zahrady a najednou je Ježíš a učedníci obklíčeni. Počítá se, že mistr s učedníky nemusí být sám, a že dnes večer může téct krev.

Malchus s chrámovou stráží a vojáky přistoupí blíž. Od Ježíše padne otázka: „Koho hledáte?“ - „Ježíše Nazaretského“ – odpoví strážce.

V tomto momentu náš příběh teprve začíná být zajímavý. Malchus a celý zástup se právě tímto okamžikem stávají svědci začátků nové smlouvy Boha se svým lidem. Proč? Ježíš řekne dva hebrejská slova: „*aní ehje*“ (já jsem). Pamatujete si co se stalo po těchto dvou slovech? Jakmile Ježíš řekl „já jsem“ všichni zaraženi couvli a padli k zemi.“ Proč padli všichni k zemi? – Moc těch dvou slov z Ježíšova úst je srazila v této chvíli k zemi. To nebylo obyčejné představení se: „ Já jsem Ježíš“. S těmi slovy vyšla nesmírná moc. Stejná moc jakou zakusil Mojžíš u hořícího keře, když se zeptal na jméno Boží. Dostal odpověď stejnými slova: *aní ehje, ašer ehje* (já jsem který jsem/ já jsem který budu). Malchus i celý zástup to považuje za bezbožné čary muže, který je chce pouze zmást; čaroděje, který oblbnul lid. „Přesto tomuto divnému muži stačí čarování Božím jménem a najednou nemám ani sílu vstát? Kde naberu sílu jej zatknout? Kde naberu sílu nezklamat svého pána: strážce smlouvy Boha s jeho lidem?“

Malchus je sražen k zemi a pořád nechápe, že člověk dokáže takhle mocně čarovat s Božím jménem.

Malchus v Gethsemanne sražen k zemi je v mnohem podoben mě: nejsme veleknězovým uchem, a přesto nám tolik hlasů a tolik „pánů“ tohoto světa říká, kde a jak zajmout do okov Lásku, skutečné odpuštění, opravdový pokoj a mír v duši; jak spoutat milosrdenství i tu pravou Naděj. Kolik hlasů svých pánů v jejichž domácnosti jsme „vrchními sluhy“ posloucháme? Pro někoho z nás je tím pánem a hlasem jeho minulost s jejími hříchy, pro jiného z nás je jeho pánem a hlasem možná pečlivě do tečky naplánovaná budoucnost, pro dalšího nevyřešená vina nebo křivda, pro jiného jsou pánem a hlasem který řídí jeho život zase slova, rozhodnutí, obavy, zdraví nebo nejistota. Každý z nás si hravě najde toho svého Kaifáše ve svém životě, jehož hlasy řídí náš život víc, než by bylo zapotřebí.

Ten Malchusův příběh, kdy Kaifášův hlas rozkáže zajmout Ježíše a on jde, se neudál pouze před dvěma tisíci let. Odehrává se denně v mém a tvém životě – jen se na něj musíš spolu se mnou opravdivě podívat. I já, a to jsem farář, denně přicházím pod vlivem hlasů těch svých Kaifášů do Gethsemanne, abych jej – Pána Lásky a milosrdenství vsadil do okov. Jsem stejný jako ty.

Pak ze tmy mého života zazní dva silná slova toho, jehož úchvatnou lásku a dílo mi znovu připomenou. Ta samá dva slova, která srazila Malchuse k zemi před 2000 lety: „Aní Ehje“. (Já jsem).

Já jsem ... tohle vše podstoupil pro tebe, aby tvá minulost s jejími hříchy nebyla pánem nad tebou a její hlas neměl nad tebou moc; já jsem... tohle vše podstoupil, aby strach z budoucnosti a z toho že plány v ní se nezdaří nebyl pánem nad tvým životem a tvojí radostí. Teď smí být tvoje budoucnost jistá a pevná, a dokonce, nekonečná. Já jsem tohle vše podstoupil pro tebe, aby ani tíha viny za tvé omyly a selhání nebyla pánem nad tvým životem a hlasem, který jej řídí; Já jsem... to učinil, abys nabyl odvahy ponést i nespravedlivé křivdy, i nabyl sílu poprosit o odpuštění i druhému odpustit; a tak ani křivdy nad tebou nepanovali, ani neochota odpustit

nebyla hlasem, který řídí tvé kroky. Já jsem ... tohle všechno učinil, abys měl do života správná a silná slova která tě povedou a podrží, umožní ti činit správná a dobrá rozhodnutí, bojovat s obavami a nejistotou a přinesou zdraví tvé mysli i tvému srdci.

Já jsem, který jsem. Já jsem, který budu. Vždy s tebou, vždy pro tebe a toužím být i v tobě.

Ježíš si po těchto slovech kleká ke mně a k tobě, jako tehdy k Malchusovi, když mu uzdravil odseknuté pravé ucho. Není náhodou, že evangelium je o bezvýznamném Malchusově uchu takto detailní. Zde Ježíš podruhé na zástupci velekněze ukazuje smysl nové smlouvy těsně před tím, jak bude ustanovena. V Deuteronomiu 15 čteme o zvláštní praxi. Když měl být sluha po letech služby propuštěn na svobodu, mohl říct: „Nechci odejít. Chci zůstat u svého pána.“ A v tu chvíli se stal zvláštní obřad: pán vzal šídlo, přiložil sluhovo ucho ke dveřím a probodl ho. A tím vzniklo znamení. Díra v uchu, díra ve dveřích. Znamení smlouvy, znamení závazku, znamení, že tento člověk patří tomuto domu. To ucho už nebylo obyčejné ucho, bylo to ucho, které je do smrti zavázáno naslouchat jedinému hlasu: hlasu svého Pána.

A Malchus takové ucho měl. Ucho zavázáno neposlouchat do smrti jiného pána nežli Kaifáše. Když se Ježíš skloní k omráčenému Malchusovi po těch dvou silných slovech „Já jsem“, tvoří mu nové pravé ucho. Nevrací mu to staré ucho s dírou – se znakem, že doživotně patří Kaifášovi jako svému pánovi a pouze jeho hlas má poslouchat. Dává mu ucho nové. Ucho bez díry, ucho bez znamení otroctví, ucho bez připoutání ke dveřím jednoho domu. Dává mu ucho symbolizující naprostou svobodu od všech pánů a všech hlasů. Takovéto znamení dává Ježíš muži, který v Gethsemanne reprezentuje nejvyššího strážce zákona a Boží smlouvy.

Malchus je s novým uchem ve úplné svobodě Božího služebníka pozván naprosto jinak naslouchat jinému hlasu a pánovi nežli Kaifášovi. Je pozván tímto láskyplným mužem, proti kterému přišel sbírat usvědčující důkazy, no, jehož láska a dobrotivost jej naprosto zarazila. A ještě zarazí, když uslyší vedle velekněze u kříže slova: „Otče odpusť jim, protože nevědí, co činí.“

Oč překvapenější zůstane „ucho Kaifáše“ poté, co se v neděli ráno doví, že ten, který mu dotekem uzdravil ucho, není ve hrobu a zjevuje se svým učedníkům.

My jsme od Ježíše nedostali pouze nové ucho jako znamení nové smlouvy, ale i nové oči, nový jazyk, nové nohy, nové ruce a hlavně úplně nové srdce.

Takovýmto – naprosto svobodným a zcela novým z Boží milosti – nám Bůh dnes před večerí Páně praví: Já jsem ---tohle vše podstoupil pro tebe, abys byl plně svobodný. Já jsem, který jsem. Já jsem, který budu: vždy s tebou, vždy pro tebe a toužím být i v tobě.